

Pr. 339/10.10.18
сч

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2.60017 din 24.10 2018
La nr. 339 din 10.10.2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative.

Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
O.C.P. Nr.	<u>dd 40</u>
<u>dl 6</u>	<u>10</u>
Ora	<u>2018</u>

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5487 din 24.10.2018

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr.39/1994 depre statutul deputatului în Parlament, Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării*

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată omiterea unei etape esențiale al procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Textul proiectului supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia au fost remise Centrului Național Anticorupție la data de 11.10.2018, dar au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la data de 10.10.2018, nefiind asigurat termenul legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și expună opiniile, comentariile și recomandările pe marginea acestuia.

Prin urmare, având în vedere că autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării, precum și faptul că nu a fost respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, se constată respectarea parțială a rigorilor de transparență decizională.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă, autorul susține că: *„Elaborarea acestui proiect de lege are drept scop îmbunătățirea suportului acordat deputaților în Parlament și crearea unor servicii de asistență profesioniste și productive care să ofere asistență necesară Parlamentului în procesul de activitate pentru realizarea eficientă a funcțiilor sale constituționale."*

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune modificarea și completarea Legii nr.39-XIII din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament; Legii nr.80 din 07.05.2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legii nr.355-XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar în scopul substituirii instituției „asistentul deputatului" care este remunerat și acordă consiliere și asistență în procesul de realizare a funcțiilor parlamentare, cu „alocarea unui buget anual deputatului" pentru a avea posibilitate de a contracta asistenți personali, experți în diverse domenii conform cerințelor și necesităților de activitate în procesul legislativ.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele deputaților din Parlamentul Republicii Moldova de a beneficia de un buget alocat anual pentru asigurarea activității în exercitarea mandatului. Totodată, se propune abrogarea funcției de „asistent al deputatului”.

Astfel, se consemnează că interesele promovate nu contravin interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

La general, în nota informativă autorul relevă scopul și condițiile ce au impus elaborare proiectului, finalitățile urmărite și evidențiază actele legislative care se propun să fie modificate.

Cu toate că se propun modificări la actele primare, iar în nota informativă nu este prezentată previzibilitatea mecanismului de implementare a scopului propus în proiect, se generează o incertitudine în ceea ce privește asigurarea administrării în mod legal, etic, transparent, economic, eficient și eficace a mijloacelor financiare alocate anual deputaților în exercitarea mandatului. În aceste condiții, finalitățile urmărite sunt obscure, deoarece implementarea scopului proiectului urmează să fie realizată în alte acte normative care reglementează organizarea și desfășurarea secretariatului Parlamentului. Astfel, prezentarea informației în nota informativă nu relevă suficient de clar mecanismul de modernizare a activității Parlamentului privind alocarea anuală a unui buget deputatului, precum și cuantumul acestuia.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară a prevederilor proiectului. Astfel, sunt neclare sursele și cuantumul mijloacelor financiare necesare pentru implementarea proiectului.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea Secretariatului Parlamentului, anume organizarea activității deputaților în procesul legislativ.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege supus expertizei anticorupție are drept scop substituirea instituției „asistentul deputatului” care este remunerat și acordă consiliere și asistență în procesul de realizare a funcțiilor parlamentare, cu „alocarea unui buget anual deputatului” pentru a avea posibilitate de a contracta asistenți personali, experți în diverse domenii conform cerințelor și necesităților de activitate în procesul legislativ.

Autorul respectă parțial rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumente vagi în vederea justificării soluțiilor proiectului, deoarece acestea nu determină clar previzibilitatea implementării prevederilor proiectului. Propunem autorului să completeze nota informativă pentru a reda mai detaliat mecanismul de modernizare a activității Parlamentului privind alocarea unui buget anual deputatului, sursele și cuantumul mijloacelor financiare necesare la implemenatrea proiectului.

Prevederile proiectul sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

24.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Dorina GALAMAGA, Inspector principal